

„Gyvenimas prabėgo kaip viena diena“

Taip yra ištaręs beveik 97 metus nugyvenęs Kazimieras Pūras, žurnalistas, rašytojas, vertėjas, ilgametis Lietuvos televizijos darbuotojas, kilęs iš Kiemėnų krašto – Kužmiškio vienkio. Paminėti 100 metų sukakties nuo jo gimimo kovo 27 dienos popietę buvo susirinkusi pilnutėlė Pasvalio Mariaus Katiliškio viešosios bibliotekos Konferencijų salė.

Renginį, pavadintą „Kazimiero Pūro kūrybos skaitymai“, pradėjo akordeono ir smuiko melodija – duetu grojo Petro Vileišio gimnazijos moksleiviai Arnas Jasiūnas ir Linas Pily (jų atliekama muzika skambėjo viso renginio metu). Gimnazistė Gustė Petraitytė perskaitė K. Pūro prisiminimų fragmentą, kuriame pabrėžiama, kad „dvasios alkis prasidėjo tėvų trobelėje“, kurios sienos buvo iškljuotos laikraščiais, ir jos visos buvo „išskaitytos“ – šitaip plėtėsi vaiko akiratis, šitaip prasidėjo

Bendravimą su kraštiečiu prisiminė Namišių seniūnijos seniūnas Kęstutis Valantonis.

čiūtė padeklamavo eilėraštį „Metų daug prabėgo“, skirtą susitikimui su bendraklasiais po 30 metų.

Renginio vedėja Kristina Gasiūnė, Vartotojų aptarnavimo centro vedėja, Kazimierą Pūrą pristatė kaip buvusį artimą bibliotekos bičiulį, krašto atminties saugotoją, didį patriotą, maloniai bendravusį, jautrios sielos žmogų. Jo rankraštis paveldas dabar saugomas bibliotekoje. Su šiuo kraštiečiu bendri kultūriniai darbai siejo taip pat gimtojo krašto labai nuoširdžiai tarnaujantį poetą, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatą Vladą Braziūną. Jis skaitė anksčiau parašytą K. Pūrai skirtą savo tekstą,

publikuotą žurnale „Šiaurietiški atsivėrimai“ (2001). Įsikūręs Vilniuje, Kazimieras nepamiršo gimtųjų Kiemėnų, nuolat čia grįždavo, ir, pasak poeto, kartais tekdavo sutikti jį „nenumazgojamai įdiržusiom, įdirbtom rankom“, kas rodė, jog lankėsi

tėviškėje. Pavadindamas kraštiečių „kultūros darbininku“, poetas stebėjosi, „iš kur žmoguje imas tiek vis giedrios gyvasties, kad dvasia kas akimirką būtų pasirengus – domėtis, atidžiai ieškoti, džiaugtis sunkiai suradus kokią kad ir menką, kad ir daugeliui tuokart, atrodytų, ne itin svarbią žinėlę, pamačius panašią kito žmogaus pastangą, darbą, jo vaisių“. Šis žmogus per visą gyvenimą kreipė žvilgsnį į kitus, tad V. Braziūno tekste akcentuota frazė „gyvenimas kitiems“ taikliai apibūdina jo pasirinkimus. Poetas pasidalijo ir asmeniniu nusistebėjimu, kad ir knygą apie savo žmoną Eugeniją Pūrienę Kazimieras pavadino „Gyvenimas kitiems“ (2008) – lyg jiedu būtų „gudriai susimirksėję“.

Kalbėjusiam poetui K. Pūras – jo tėvų kartos žmogus, kartos, kuriai teko išgyventi okupacijas, daug ką prarasti ir nepalūžti. O renginyje dalyvavęs žentas Alvydas Jokubaitis, profesorius, filosofas ir politologas, jį pavadino „išnykti baigiančios kartos žmogumi“. Kazimieras išaugo dvasios aristokratu, nes nepriklausomoje Lietuvoje vaiką auginę tėvai norėjo ateityje matyti jį kaip inteligentą. Pranešėjas retoriškai klausė, ar dabar lietuvių dvasinis gyvenimas pateisina nepriklausomybės idėją. Kazimieras jautėsi nusivylęs, matydamas, kad, besidžiaugiant modernizacijos klestėjimu, žmonių sielos ugdymas lyg pamirštas, prarastas garbės, kilnumo suvokimas.

Kiemėnų bibliotekininkė Violeta Atkočiūnienė priminė, kad K. Pūras yra sukūręs kaimo bendruomenės himną, ir jį perskaitė. Renginio dalyviai išgirdo ir gyvą kraštiečio balsą, išvydo jo veidą ekrane: skambėjo eilėraštis „Po žvaigždėtu Žiemgalos dangum“, sukurtas 1953 m. „Aš, akis į padangę pakėlęs, / Atsiplėš nuo tavęs negaliu“, – šios eilutės, rašytos jaunystėje, pranašiskai byloja apie Kazimiero prisirišimą prie gimtosios žemės: neatsiplėšė nuo jos, atkakliomis pastangomis saugojo, lankė Kužmiškio sodybą, kai ten nebeliko tėvų. Tai liudijo savo fotografi-

Kazimiero sūnus, Vilniaus universiteto profesorius dr. Dainius Pūras dalijosi savo prisiminimais apie Kiemėnuose praleistas vaikystės vasaras.

jų parodą „Sustabdytos akimirkos Kiemėnuose“ pristatydamas sūnus – gydytojas, mokslininkas, Vilniaus universiteto profesorius dr. Dainius Pūras. Jis dalijosi ir savo prisiminimais apie Kiemėnuose praleistas vaikystės vasaras: ryškiausiai atmintyje išlikęs karstymasis po medžius, tarmiškas kalbėjimas. Tos vasaros padėjo pamilti Pasvalio kraštą. Tačiau prisipažino: turėjo praeiti daug laiko, kad užburtų tie vaizdai su lygumomis, atsiveriančiu horizontu ir aukštu dangumi, kurį pirmiausia ir pradėjo fiksuoti fotokamera. Parodoje pristatomose fotografijose matomas ir Kazimieras Pūras,

tiečių atminimo suoleliais, iš kurių vienas bus skirtas Kazimierui Pūrai. Petro Vileišio gimnazijos direktorė Gitana Kruopienė pasidžiaugė, kad buvusio abituriento 100-mečio minėjime jo kūrybą skaito dabartiniai gimnazistai (moksleives parengė mokytoja Vaida Garbštienė) ir linkėjo jiems nueiti gyvenimo kelią su tokia pat meile gimtajam kraštui, kaip ėjo Kazimieras Pūras. Toje pačioje 16-oje gimnazistų laidoje besimokiusio Jono Mikniaus sūnus Vidmantas parodė turįs bendraklasių rašytą albumėlį su Kazimiero eilėmis bei sukauptą medžiagą apie klasės susitikimus.

Gimnazistė Karolina Paškevičiūtė padeklamavo Kazimiero Pūro eilėraštį „Metų daug prabėgo“, skirtą susitikimui su bendraklasiais po 30 metų.

pasaulio suvokimas. Iš Kužmiškio keliauta į Pasvalio Petro Vileišio gimnaziją – Kazimieras ją baigė 1948-aisiais su 16-ąja abiturientų laida. Gražu, kad jubiliejaus minėjime dalyvavo dabarties gimnazistai, – dar viena moksleivė Karolina Paškevi-

čiūtė padeklamavo eilėraštį „Metų daug prabėgo“, skirtą susitikimui su bendraklasiais po 30 metų.

Renginyje grojo Petro Vileišio gimnazijos moksleiviai Arnas Jasiūnas (akordeonas) ir Linas Pily (smuikas).

Poetas, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas Vladas Braziūnas skaitė K. Pūrai skirtą tekstą.

užfiksuoti paskutiniai jo apsilankymai gimtinėje 2022 m. vasarą (mirė 2023 m. vasarį). Parodos pristatymo tekste autorius rašo: „Būtent apie nepaprastą tėviškės dangaus grožį ir dar apie lygumas, ir apie Yslykį, jo vaikystės upelį, kalbėjo tėtė tomis 2022 metų rugpjūčio dienomis, kurios, kaip vėliau paaiškėjo, buvo jo atsiveikimo su gimtine dienos.“

Bendravimą su kraštiečiu prisiminė renginio pabaigoje kalbėję rajono savivaldybės meras Gintautas Gegužinskas, Namišių seniūnijos seniūnas Kęstutis Valantonis, Kiemėnų bendruomenės atstovai – jie paskelbė žinią, kad birželio 27 d. kaime bus atidaromas skveras su garbių kraš-

Į tėčio minėjimą buvo atvykusios ir abi dukros – Nomedė ir Auksė. Kai liudija artimieji, kai prisimename, kalbama, kai skaitoma, kas parašyta žmogaus, kurio čia nebėra, tarytum vėl pajunti jį gyvą, vėl esantį. Tai ištarė ir meras, ir bibliotekos direktorė Danguolė Abazoriuvienė, susirinkusius pakvietusi dar stabtelėti prie Dainiaus Pūro fotografijų. Paroda eksponuojama bibliotekos Konferencijų salėje, ją gali apžiūrėti ir neatvykę į šį jaukų, nuoširdumo kupiną, puikiai organizuotą renginį.

**Regina GRUBINSKIENĖ
Mariaus Katiliškio viešosios
bibliotekos nuotr.**